

Sygn. akt II Cz 29/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący - SSO Janusz Kasnowski (spr.)

Sędziowie - SO Aurelia Pietrzak

SO Bogumił Goraj

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2015 r. w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku

(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. (wierzyciela)

przeciwko

A. J., R. K. (dłużnikom)

o: egzekucję świadczenia pieniężnego

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 5 listopada 2014 r. wydane w sprawie XII Co 8882/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 29/15

UZASADNIENIE

Wierzyciel (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S. wniósł skargę na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. D. polegającą na obciążeniu go kosztami postępowania egzekucyjnego w postanowieniu z dnia 22 września 2014 r. w sprawie Km 651/12 i błędnym ustaleniu ich wysokości, jak i nie ustaleniu w postanowieniu należnych wierzycielowi kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym. Jednocześnie domagał się uzupełnienia zaskarżonego orzeczenia poprzez ustalenie kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 150 zł i wskazanie, w jakim zakresie nie zostały one ściągnięte wraz z egzekwowanym roszczeniem; zmiany postanowienia poprzez ustalenie kosztów postępowania egzekucyjnego na kwotę 666,06 zł i obciążenia nimi w całości wierzyciela z obowiązkiem ich zwrotu przez dłużnika na rzecz wierzyciela oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że postanowieniem z dnia 22 września 2014 r. Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 651/12 wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. W ocenie skarżącego Komornik w postanowieniu kończącym postępowanie pominął ustalenie i określenie zasad ponoszenia kosztów zastępstwa prawnego wierzyciela, a po drugie obciążył nimi w całości wierzyciela bez orzeczenia obowiązku ich zwrotu przez dłużnika na rzecz wierzyciela.

Komornik, ustosunkowując się do skargi wierzyciela, wniósł o jej oddalenie.

W uzasadnieniu wskazał m.in., że w przypadku bezskutecznej egzekucji wierzyciel ma obowiązek zwrócić wydatki, które nie zostały pokryte z wyegzekwowanej części świadczenia.

Postanowieniem z dnia 5 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie XII Co 8882/14 zobowiązał Komornika Sądowego do uzupełnienia postanowienia z dnia 22 września 2014 r. o orzeczenie w przedmiocie kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym w sprawie KM 651/12 należnych wierzycielowi w wysokości 150 zł (pkt 1); w pozostałym zakresie skargę wierzyciela oddalił (pkt 2) i odstąpił od obciążenia dłużników kosztami postępowania skargowego (pkt 3 postanowienia).

W uzasadnieniu orzeczenia zawartego w punkcie 2 (drugim) postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że w toku postępowania egzekucyjnego Komornik nie odnalazł majątku dłużników, z którego można by prowadzić egzekucję, w związku z czym postanowieniem z dnia 22 września 2014 r. umorzył postępowanie wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji oraz rozliczył zaliczkę wierzyciela, a wydatkami w kwocie 208,04 zł, które nie zostały pokryte z zaliczki, obciążył wierzyciela. Ponadto, Komornik na tytule uprawniającym do prowadzenia egzekucji uczynił wzmiankę, że postępowanie umorzył wobec stwierdzenia jej bezskuteczności oraz, że nie wyegzekwował żadnych należności od dłużnika, a także zaznaczył, że tytułem poniesionych kosztów przyznał wierzycielowi kwotę 666,06 zł. Jednocześnie Sąd wskazał, że koszty poniesione przez wierzyciela w toku egzekucji, ujęte w adnotacji na tytule wykonawczym, mogą być zaspokojone w ramach ponownej egzekucji wobec dłużnika, jeżeli zostanie ona wszczęta (zgodnie z art. 770 k.p.c.).

Sąd Rejonowy ustalił, że zaliczka zapłacona przez wierzyciela nie pokryła w całości wydatków gotówkowych poniesionych przez Komornika, nie zostały one też ściągnięte od dłużników z powodu bezskuteczności egzekucji. Wobec tego pozostałą kwotą w wysokości 208,04 zł powinien zostać obciążony wierzyciel, a to na podstawie art. 42 ust. 2 w zw. z art. 49 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz. U. z 2011 r., nr 231, poz. 1376 ze zm.).

Postanowienie w zakresie oddalającym skargę (pkt 2) zaskarżył zażaleniem wierzyciel i domagał się jego zmiany poprzez uwzględnienie skargi w całości oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania za obie instancje.

W uzasadnieniu wskazał, że art. 770 k.p.c. obliguje dłużników do zwrotu kosztów postępowania egzekucyjnego bez względu na jego wynik, zaś możliwość obciążenia tymi kosztami wierzyciela powstaje wyłącznie w sytuacji, gdy egzekucja jest niecelowa, co jednak w rozpoznawanej sprawie nie miało miejsca.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne. Zgodnie z art. 39 ustawy, komornikowi należy się zwrot wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji. Ustawodawca zagwarantował komornikowi to uprawnienie niezależnie od wyniku egzekucji, ponieważ wymieniony przepis nie zawiera w tym względzie rozróżnienia. Stosownie natomiast do art. 40 ust. 1 ustawy, na pokrycie wydatków, o których mowa w art. 39, komornik może żądać zaliczki od strony lub innego uczestnika postępowania, który wniósł o dokonanie czynności, uzależniając czynność od jej uiszczenia. Użycie przez ustawodawcę określenia „może” oznacza, że żądanie uiszczenia zaliczki na pokrycie wydatków stanowi uprawnienie, a nie obowiązek komornika. Może on sam ponieść wydatki związane z dokonaniem czynności, z którą wydatki takie są związane, a następnie ściągnąć je od dłużnika lub od wierzyciela, jeśli egzekucja byłaby bezskuteczna.

Sąd Okręgowy podziela zasadniczo stanowisko Sądu Najwyższego przywołane już przez Sąd I instancji, zgodnie z którym w razie bezskutecznej egzekucji wydatki gotówkowe poniesione przez komornika ponad pobraną zaliczkę obciążają wierzyciela (uchwała z dnia 6 września 2001 r., III CZP 39/01). Skoro bowiem zaliczka zapłacona przez wierzyciela nie wystarcza na pokrycie w całości wydatków gotówkowych poniesionych przez komornika, nie zostały one też ściągnięte od dłużnika z powodu bezskuteczności egzekucji, to okoliczności te, w powiązaniu z zasadą, że

komornik ma prawo do zwrotu poniesionych wydatków gotówkowych, wskazują wierzyciela jako zobowiązanego do ich zwrotu.

Wskazać także należy na treść art. 42 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym w przypadku gdy postępowanie egzekucyjne okaże się w całości lub w części bezskuteczne, wydatki poniesione przez komornika, które nie zostały pokryte z wyegzekwowanej części świadczenia, obciążają wierzyciela. Sądowi Okręgowemu znane są opinie wyrażane w doktrynie o możliwości stosowania powyższego przepisu wyłącznie w stosunku do wydatków określonych w art. 40 ust. 2 ustawy, który utracił moc obowiązującą na mocy orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 r. (sygn. K 21/08). Gdyby nawet przyjąć je za uzasadnione, to podstawy dla obciążenia wierzyciela kosztami postępowania egzekucyjnego należałoby poszukiwać per analogiam w art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.), na co wskazywał Sąd Najwyższy w przywołanej powyżej uchwale. Nie jest bowiem dopuszczalna sytuacja, w której koszty postępowania egzekucyjnego obciążałyby organ egzekucyjny prowadzący postępowanie w nie swojej sprawie.

Mając powyższe na uwadze, w rozpoznawanej sprawie nie może znaleźć zastosowania ogólna reguła sformułowana w art. 770 k.p.c. Do obciążenia wierzyciela wydatkami poniesionymi przez komornika dochodzi bowiem niezależnie od oceny, czy egzekucja była celowa. Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego była zatem prawidłowe.

W tym stanie rzeczy, uznając zarzuty skarżącego za bezpodstawne, Sąd Okręgowy oddalił zażalenie na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.